SPRAWIEDLIWOŚĆ

DIE GERECHTIGKEIT.

Abonament. — Abonement.
Rocznie . . . . 6 Koron — Ganzjährig 6 Kronen
Półrocznie . . . 3 „ — Halbjährig
Kwartalnie . . . 2 „ — Vierteljährig
Numer pojedynczy kosztuje 20 halerzy.
Eine einzelne Nummer kostet 20 Hl.
Za ogłoszenia liczy się tanio — Inserate werden billig berechnet.

Organ dla spraw ekonomicznych, społecznych i politycznych Izraelitów w Galicyi.

Organ für oeconomische, culturelle und politische Interessen der Juden in Galizien.

Wydawca i redaktor: — Herausgeber und Redacteur:
Ch. N. Reichenberg.

Redakcya i administracya: — Redaction und Administration:
ulica św. Sebastyana L. 34. — Sebastianergasse Nr. 34.

Wychodzi dwa razy w miesiącu. — Erscheint zweimal im Monat.

Nr. 9. — Kraków, dnia 15 Maja 1901. — Krakau, den 15 Mai 1901. — Rok IX. — IX. Jahrgang.

Die internationale Hilfsaction für die armen Juden in den galizischen Kleinstädten.

XXXII.

In den Vorbreitungen zum Beginne der Hilfsaction in den kleinen Städten dazulande seitens des Hilfsvereines in Wien, ist ein weiterer Fortschritt zu verzeichnen. Sonntag den 28 v. M. hat der Ausschuss des Hilfsvereines in Wien unter Vorsitz des Präsidenten, Herrn Max Paul Schiff, eine Plenarsitzung abgehalten. An dieser Sitzung haben die galizischen Ausschussmitglieder Herren Dr. Leon Horowitz, Dr. Ludwig Lustgarten aus Krakau, Herren Dr. Emil Byk und Samuel v. Horowitz aus Lemberg, Herr Dr. Adolf Ringelheim aus Tarnow, Herr Dr. Eduard Milgrom aus Kolomea wie Herr Dr. Elias Fischler aus Stanislau, theilgenommen.

Herr Dr. Emil Byk, der unseres Wissens mehrere Jahre den Gedanken einer Hilfsaction für die nothleidende jüdische Bevölkerung in den galizischen Kleinorten verfechtet, hielt eine längere Rede, in welcher er die Dringlichkeit des schleunigsten Beginnens des Rettungswerkes mit besonderem Nachdrucke betonte. In diesem Sinne sprach auch unser Cultuspräses, Herr Dr. Leon Horowitz.

Nach längerer und erschöpflicher Berathung beschloss der Ausschuss, zu Gunsten des galizischen Hilfswerkes einen Aufruf an die ganze Judenheit, in Oesterreich-Ungarn, Deutschland, Frankreich, England, die Vereinigten Staaten Nordamerikas, Südamerika und Italien zu erlassen. Mit der Hilfsaction soll in zwei Städten, eine in West- und eine in Ostgalizien versuchsweise schon zu Anfang des nächsten Herbstes begonnen werden. Die Resultate in diesen zweien Orten werden dann zur Richtschnur für die ganze Action, die 20 Jahre dauren muss, dienen. (Wir empfehlen dem geehrten Ausschusse des Hilfsvereines für den Beginn des Rettungswerkes die Städtchen Żmigrod in West- und Strzeliska in Ostgalizien. Das Elend unserer Glaubensgenossen pflegte Schreiber dieses während seines Aufenthaltens in diesen zwei erbärmlichen Gemeinden zu erschüttern. Diese zwei Städtchen sind die nothleidendsten in ganz Galizien).

Der Hilfsverein befindet sich in folgendem Stadium: Denselben gehören bereits sämmtliche Brüder der Humanitätsvereine »B'nai B'rith«, in der ganzen Welt als Mitglieder an, zusammen 25.000 Personen, mit den jährlichen Beiträgen von 4 Kronen und hat der Hilfsverein blos von den bereits beigetretenen Mitgliedern die Summe von 100.000 Kronen jährlich gesichert. Ferner hat sich die »Jewish Colonisation Association« in Paris definitiv erklärt, den Hilfsverein alljährlich mit einer namhaften Quote, es heisst 100.000 Kr., zu dotiren. Und endlich werden Ortsgruppen nicht blos in Oesterreich, sondern auch im Auslande gegründet werden. Die Geldfrage für das Hilfswerk ist, wie wir in der II. Fortsetzung dieser Artikelserie voraussagten, gelöst. Nicht das allein, es scheint uns, dass der Hilfsverein einen solch grossen Geldzufluss von allüberall haben werde, dass dieser die Geldmittel im ganzen nicht verarbeiten können wird. Denn das Rettungswerk, das hauptsächlich darin bestehen kann, den nothleidenden jüdischen Familien neue Erwerbsquellen, selbstverständlich durch Hausindustrie, zu schaffen, muss schrittweise, langsam und mit berechneter Bedachtsamkeit vorschreiten,

damit die Entwicklung und das Prosperiren desselben nicht durch Ueberproduction und sonstige kopflose Ueberstürzung zu hemmen.

Unserer unmassgeblichen Anschauung gemäss könnte das Rettungswerk, in noch so grossem Massstabe betrieben, nie mehr als 3-400.000 Kronen im Jahre in Anspruch nehmen. Der Verein wird doch keiner nothleidenden Familie die Existenz für ewige Zeiten sichern wollen, dieser kann den besitz- und beschäftigungslosen Familien blos einen Impuls, die Grundlage für einen Erwerb geben, bei welchem solche dann ebenso wie die böhm. oder sächsischen Hausindustrietreibenden in der Lage sein werden, einen Kampf ums Dasein zu führen. Gegenwärtig sind die hilfsbedürftigen Juden in den galizischen Kleinstädten nicht allein vom Hunger, sondern auch vom Müssiggange, der allgemeine Verkommenheit, menschliche Versunkenheit, Hass und gegenseitige Erbitterung, nach sich zieht, gepeinigt und wenn diese der productiven Arbeit zugeführt werden, vertritt die Arbeit das Müssiggehen und die mit solchem verbundenen Nachtheile, während die Ergebnisse der Arbeit eine verhältnissmässige Erhaltungsmöglichkeit liefern.

Durch den Hilfsverein werden keinem gebratene Tauben in den Mund fliegen, aber dieser kann bei tüchtiger und verständiger Arbeit tausende und abertausende arme jüdische Familien in den galizischen Kleinstädten in den Stand versetzen, durch ehrliche, ausdauerende und menschenwürdige Bethätigung, um ein Stück Brod kämpfen zu können.

Fortsetzung folgt.

LOKALNE.

Plenarne posiedzenie Rady wyznaniowej. Dnia 5 b. m. odbyło się plenarne posiedzenie tutejszej Rady wyznaniowej. Obecnych było 22 członków przełożeństwa i przewodnictwo prowadził prezes p. dr. Leon Horowitz. Przed otwarciem posiedzenia prosił p. prezes obecnych przełożonych o ich opinię co do uregulowania nowych przez gminę w posiadanie wziętych gruntów, celem powiększenia cmentarza, i czy takowy oparkanić murem i wreszcie co do wykonania budowy nowej trupiarni i hali poczekalnej. Po wyczerpującej naradzie nad tymi punktami, których nie było na porządku dziennym, otworzył p. prezes posiedzenie i udzielił sekretarzowi, p. drwi Lackowi, głos do odczytania protokołu z ostatniego plenarnego zebrania. Protokół został przyjętym przez przełożeństwo i podpisany przez dwóch przełożonych.

Następnie uchwaliła Reprezentacya jednogłośnie przyjąć p. Chawę Nachhäuser do szpitala na oddział nieuleczalnych.

Sprawa wypłacenia Stowarzyszeniu ku wsparciu biednych uczniów subwencyi w kwocie 600 koron na zakupno odzieży, obuwia i książek, którą to kwotę już w budżecie na rok bieżący uchwalono, wywołała dłuższą dyskusyę, w której wzięli udział przełożeni pp. dr. Herman Hirsch i dr. Zygmunt Klein i uchwalono bezzwłoczną wypłatę sumy 600 koron wzmiankowanemu Stowarzyszeniu.

Trzeci punkt porządku dziennego t. j. sprawa wydzierżawienia trawy na cmentarzach gminy, wywołała dłuższą i ożywioną dyskusyę, w której przemawiali przełożeni pp. N. Jakobsohn, Jakób Bober, Jonas Anisfeld, Abraham Margulies i wiceprezesowie p. Hirsch Landau i Maks Ehrenpreis i w końcu zadecydowano jednogłośnie, aby tą sprawę poruczyć komisyi cmentarnej do załatwienia.

Wreszcie obradowała Reprezentacya nad kwestyą zasadniczą dla tutejszego zboru izraelickiego, a mianowicie: Przed niedawnym czasem zmarły p. Emanuel Bauminger zapisał na rzecz szpitala izraelickiego w Krakowie kwotę 3.000 koron z tem wyraźnem nadmienieniem, że w zamian za ten zapis ma dostać po śmierci grób na tutejszym cmentarzu. Ponieważ legaty na rzecz szpitala należą do nienaruszalnego funduszu żelaznego gminy izraelickiej byłoby przełożeństwo zniewolone zaciągnąć grób p. Baumingera do księgi, jako bezpłatnie udzielony. Na to się wdowa po zmarłym Baumingerze nie zgodziła i złożyła dobrowolnie oprócz zapisu w kwocie 3.000 koron na rzecz szpitala, 400 koron jako osobne wynagrodzenie za grób zmarłego męża. Ale sprawa ta nie jest jeszcze w zupełności załatwiona, albowiem wzmiankowana wdowa po p. Baumingerze żąda przez jej rzecznika prawnego p. dra Grossa, zwrotu tych 400 koron za grób osobno złożonych, ponieważ jej zmarły mąż miał otrzymać grób w zamian za zapis 3.000 koron na rzecz szpitala. Prawnicy z pomiędzy przełożonych, którzy się znajdowali na posiedzeniu twierdzili kategorycznie, że w drodze procesowej słuszność będzie po stronie przełożeństwa, ale aby uniknąć procesu, uchwalono jednomyślnie w tej sprawie z wdową p. Baumingerową dobrowolnie się porozumieć i ugodzić.

Po tym przedmiocie zamknął prezes posiedzenie.

Kasa oszczędności miasta Krakowa. Dnia 6 b. m. odbyło się doroczne posiedzenie wielkiego wydziału kasy oszczędności pod przewodnictwem prezydenta p. Friedleina, w obecności komisarza rządowego p. Kowalikowskiego.

Imieniem dyrekcyi złożył dyrektor p. Słęk sprawozdanie z czynności w roku 1900. Daje ono wyczerpujący pogląd na rozwój Kasy, a brzmi jak następuje:

Sprawozdanie dyrekcyi.

Pomimo bardzo trudnych i niepomyślnych stosunków przemysłowo-handlowych nietylko w naszym kraju, ale i w całem państwie — instytucya nasza rozwijała się bez jakichkolwiek wstrząśnień całkiem statecznie i prawidłowo.

Wkładki wynosiły z końcem roku 1899 koron 27,224.161·56, w ciągu r. 1900 złożono k. 10,053.343·45, a dodawszy skapitalizowane za cały rok procenta k. 993.932·32, wynosiły wkładki kor. 38,271.437·33, straciwszy zaś sumę podniesionych wkładek k. 10,415.166·31, pozostało z końcem roku 1900 k. 27,856.271·02, powiększył się zatem stan wkładek o k. 632.109·46.

Procenta wypłacone od wkładek wynosiły k. 76.627.02, a niepodniesione i skapitalizowane kor. 993.932·32, razem k. 1.070.559.34 t. j. prawie tyle, co w roku poprzednim.

Zaliczki na zastaw papierów wart. wynosiły: z końcem roku 1899 sztuk 1802 na k. 534.844, a z końcem ubiegłego roku sztuk 1681 na k. 449.047, zmniejszył się zatem stan zaliczek o 121 sztuk na k. 85.797.

Stan weksli z dniem 31 grudnia 1900 r. wynosił 849 sztuk za k. 1,412.692·17, zmniejszył się zatem o k. 27.656·91.

Stan pożyczek hipotecznych z końcem tego roku wynosi k. 18,166.732·90, zwiększył się zatem o k. 460. 037·90. W roku 1900 sprzedano w drodze publicznej licytacyi na wniosek Kasy oszczędności miasta Krakowa, jako wierzyciela popierającego, siedm realności. — Z uzyskanej w drodze licytacyi ceny kupna wszystkich powyższych realności, znalazły wierzytelności Kasy całkowite zaspokojenie; — najniższa już warunkami licytacyjnymi ustanowiona kwota pretensyę Kasy zwyczajnie pokrywała. Suma wierzytelności Kasy na tych sprzedanych realnościach wynosiła koron 135.514. Zaległości w odsetkach z końcem ub. roku wynoszą k. 242.450·82, zwiększyły się o k. 12.741·96, co w dzisiejszych trudnych okolicznościach nie może być zbyt ujemnym objawem.

Pożyczki na skrypta gminne wynosiły w r. 1899 koron 289.767·98, a gdy z końcem tego roku wynoszą koron 280.564·20, to stan tych pożyczek zmniejszył się o koron 9,203·78.

Zaliczki w Zakładzie zastawniczyt wynosiły z końcem roku 1900 koron 782.844·89, a gdy w roku poprzednim wynosiły 754.098·12, zwiększył się stan tych zaliczek o kor. 28.746·77. Uzyskana ze sprzedaży na licytacyę wystawionych fantów gotówka pokryła w zupełności tak zaliczkę, jak i należące się odsetki.

Stan papierów wartościowych funduszu obrotowego wynosi z końcem roku 1900 wartości imiennej koron 6,343.280. a po kursie giełdowym koron 6,151.369·90, zwiększył się zatem nominalnie o koron 287.000, a po kursie giełdowym o koron 219.173·20. Przes różnicę kursu powstała zniżka w kwocie kor. 49.623·20 pokrytą została z funduszu rezerwowego lit. B.

Kasa zaliczkowa, udzielająca zaliczek drobnym przemysłowcom, powiększyła się w tym roku o koron 297·36, a stan tej kasy wynosi w zaliczkach i gotówce kor. 27.680·72.

Zysk z obrotu kasy przyniósł w tym roku kor. 81.175·78, w porównaniu z zyskiem roku poprzedniego kor. 96.873·36 byłby zatem mniejszy o koron 15.697·58. Z uwagi jednak, że Kasa oszczędności w minionym roku poniosła wydatki, jakich w poprzednim roku nie miała, a mianowicie: wypłaciła za lata ubiegłe »mieskiej Kasie chorych dla robotników« kor. 8000; a na koszta administracyi, spowodowane podwyższeniem pensyi tak w Kasie, jak w Zakładzie zastawniczym, wydała więcej o kor. 17.770·22, to rezultat tegoroczny przy umiarkowanej stopie procentowej od pożyczek należy uważać za korzystny.

Fundusz rezerwowy czyli własny majątek Kasy z końcem r 1900 wynosi: razem kor. 2,371.926·58, a z dodaniem zysku tegorocznego kor. 81.175·78 i funduszu emerytalnego kor. 307.637·08, wynosić będzie razem koron 2,760.739·44.

Nadto zostają w zarządzie Kasy: a) fundusz imienia cesarza Franciszka Józefa I na budowę Muzeum techniczno-przemysłowego w Krakowie w 4 proc. listach zastawnych galic. Towarzystwa kred. ziemsk. koronowych wartości imiennej kor. 282.000, a po kursie kor. 261.154·80; b) fundusz 50-letniego jubileusza cesarza Franciszka Józefa I w 4 proc. listach zast. galic. Towarzystwa kred. ziemsk. koronowych w nominalnej wartości koron 792.000 a po kursie kor. 730.880·32. Fundusze te łącznie wynoszą kwotę kor. 992.035.12.

Uchwały wydziału.

Na wniosek komisyi kontrolującej, przedłożony przez p. Jana Kwiatkowskiego, wydział przyjął do wiadomości zamkniecie rachunków za rok 1900 i udzielił dyrekcyi absolutoryum, a zarazem postanowił osiągnięty w roku 1900 czysty zysk po wydzieleniu z niego datków, przeznaczanych na zasadzie paragrafów statutu, przenieść do funduszu rezerwowego.

Datki na cele publiczne.

Na wniosek dyrekcyi, przyjęty przez komisyę kontrolującą, wydział uchwalił przyznać następujące jednorazowe datki: a) tytułem jednorazowych datków po 1.000 koron na restauracyę kościołów Bożego Ciała, św. Piotra i OO. Dominikanów, 3.000 koron; b) komitetowi budowy szpitala jubileuszowego »Braci Miłosierdzia« 2.000 koron; c) Towarzystwu tanich mieszkań dla robotników katolików 3.500 koron; d) Towarzystwu dla przytułku biednych starców izraelickich na budowę schroniska 2.000 koron; e) komitetowi budowy pomnika Tadeusza Kościuszki w Krakowie 1.000 koron; f) komitetowi ochron dla małych dzieci na budowę V ochrony 1.000 koron; g) na cele dobroczynne i użyteczne miejscowe 11.700 koron; h) do »Funduszu emerytalnego urzędników i sług Kasy oszczędności« 12.000 kor.

Wymienione pod literą g) datki na cele dobroczynne i użyteczne miejscowe są następujące:

1) Dla Towarzystwa Dobroczynności 100 k., 2) dla 6 ochronek po 200 k. 1200 k., 3) dla zakładu św. Józefa dla osieroconych chłopców 200 k., 4) dla Stowarzyszenia wsparcia biednych chłopców izraelickich »Opiekujcie się synami ubogich« 200 k., 5) dla Tow. ku wsparciu biednych uczniów szkół ludowych w Krakowie 200 k., 6) dla Tow. ku wspraciu ubogich uczniów wyznania mojżeszowego 200 k., 7) dla Stowarzyszenia ku wsparciu rękodzielników izraelickich 200 k., 8) dla Szkoły miejskiej handlowej w Krakowie 800 k., 9) dla

zakładu opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców 200 k., 10) dla Tow. św. Wincentego à Paulo męskiego 200 k., 11) dla Tow. św. Wincentego à Paulo żeńskiego 200 k., 12) dla komitetu opieki weteranów z 1831 r. 200 k., 13 dla Przytuliska uczestników powstania z r. 1863/4 200 k., 14) dla zgromadzenia Braci Miłosierdzia 600 k., 15) dla Towarzystwa ochrony starców izraelickich 400 k., 16) dla Stow. wzaj. pomocy rękodzielników i przemysłowców 600 k.. 17) dla rekonwalescentów wychodzących ze szpitala św. Łazarza 400 k., 18) dla »Domu pracy« w krakowie 1000 k., 19) dla szpitala św. Ludwika 400 k., 20) dla Bractwa N. Maryi Panny Królowej Korony Polskiej 100 k., 21) dla konserwatoryum muzycznego w Krakowie 600 k., 22) dla zakładu starych i chorych kobiet na Blichu im. hr. Soltykowej 200 k., 23) dla Stowarzyszenia nauczycielek 200 k., 24) dla ochotniczego Towarzystwa ratunkowego 400 k., 25) dla zakładu św. Jadwigi (opieka nad biednemi dziewczętami) 400 k., 26) dla Towarzystwa muzycznego »Harmonia« 200 k., 27) dla Tow. śpiewackiego »Lutnia« 200 k., 28) dla Tow. gimnastycznego »Sokół« 200 k., 29) dla bractwa izraelickiego »Bikur Cholim« 100 k., 30) dla taniej izraelickiej kuchni ludowej 100 k., 31) dla Stow. młodzieży rękodzielniczej »Praca« 200 k., 32) dla Stow. katolickiego »Przyjaźń krakowska« 300 k,, 33) dla Stow. ku niesieniu pomocy biednym chorym i wyzdrowieńcom wyznania mojżeszowego 100 k.

Razem na powyższe cele uchwalono 36.200 kor.

Do funduszu emerytalnego urzędników i sług Kasy przeznaczył wydział 12.000 koron.

Wybory do komisyi kontrolującej.

Do komisyi kontrolującej wybral wydzial pp. I wiceprezydenta prof. Dra Juliusza L e o i notaryusza p. Karola R u d o l f i e g o.

Posiedzenie zakończyło się o godzinie 8³/₄ wieczorem.

Połączenie wodociągowe. Do końca grudnia zeszłego roku biuro wodociągowe miejskie dokonało 215 połączeń realności z główną rurą wodociągową. W roku bieżącym wykonano: w miesiącu styczniu 25 połączeń, w lutym 40, w marcu 150, w kwietniu 160, w maju po dzień dzisiejszy 90. Tak więc razem dotąd wykonano 680 połączeń, a dalsze zgłoszenia wciąż napływają. Gdy około 2000 realności ma być połączonych z wodociągiem, to pokazuje się, że dotąd nie zaopatrzono jeszcze jedną trzecią domów w wodę z wodociągów.

Installations-Pfuscherei. Die grosse Concurrenz unter den Wasserleitungs-Installateuren hat eine schädliche Pfuscherei bei Ausführung dieser Arbeit herbeigeführt. Es werden schlechte, leicht versiegbare Röhren unterschoben, alte, verrostete Bestandtheile gegeben und die Leitungen nicht für die Dauer, sondern zur baldigen Reparatur ausgeführt. Es ist uns ein Fall bekannt, dass ein Installateur durch die Drohung, dass der Gerichtsweg betreten wird, sich bemüssigt sah, die in einer Realität angebrachten Röhren, wieder abzulösen und durch die richtigen zu ersetzen.

Die Hausbesitzer mögen daher bei der Installirung mit den Kosten nicht geizen, sondern bewährte Unternehmer mit der Arbeit betrauen.

Wasserleitung. Herr Isak Reich, der hier seit mehreren Jahren als solider und verlässlicher Gewerbetreibender bekannt ist, hat die Concession für die Installirung von Wasserleitungen vom hiesigen Magistrate erhalten.

Sterbefall. Gestern ist hier Frau Perl Kahane, welche nach sehr kurzem Leiden im Alter von 51 Jahren verschied, unter zahlreicher Betheiligung von Leidtragenden und aller Classen der jüdischen Bevölkerung zu Grabe getragen worden.

Verstorbene, die Gattin des Herrn Jsrael Kahane, war die Tochter des hier angesehen gewesenen Bürgers Samuel Juda Fendlers s. A.; sie war barmherzig und mildthätig und der so jehe Heimgang derselben hat hier allgemeine tiefe Theilnahme hervorgerufen. An ihrer Bahre trauerten einige verheiratete und unverheiratete Kinder.

Ruhe ihrer Asche!

Spareinlagen im Conto-Corrent-Verkehre. Die hierortige Filiale der Hypotheken-Bank hat zum Vortheile des Geldverkehres die Einrichtung getroffen, Spareinlagen im Conto-Corrent-Verkehre entgegenzunehmen. Diese werden mit 4¹/₂% verzinst. Einlagen können von 100 Kronen aufwärts gemacht werden. 500 Kronen werden ohne Kündigung, 5.000 mit achttägiger und über 5.000 Kronen mit vierzehntägiger Kündigung ausgezahlt. — Diese Einrichtung ist ein bequemer Behelf für Capitalisten, die ihr Geld verzinst haben wollen, solches aber unvorausgesehen disponibl haben müssen.

Das Bankhaus Heinrich Bloch, Wien I. Rothenthurmstrasse, welches als solid und sehr verlässlich gilt, hat hierorts, Dominikanerplatz, eine Filiale eröffnet und Herrn A r n o l d G a s t f r e u n d mit der Leitung derselben betraut. In dieser Filiale werden alle börsenmässigen Aufträge reel und prompt effectuirt.

ROZMAITOŚCI.

Miesiąc urodzenia i charakter. Pewien pomysłowy Anglik stawia pytanie: Powiedz mi w którym miesiącu się urodziłeś, a powiem ci jaki masz charakter — i wywodzi następujące prawidła: Styczen: Mężczyźni urodzeni w tym miesiącu będą dobrymi i wiernymi mężami. Są małomówni ale szczerzy, honorowi i godni zaufania. — Kobiety skłonne będą do melancholii, ale wyrosną z niej, oględne i mądre gospodynie. Luty: Mężczyźni z ciepłem sercem, a wytwornemi manierami, będą dobrymi ojcami i odznaczą się energią i sprawiedliwością. — Kobiety są szczere, usposobienia tkliwego, dobre matki i kochające żony. Marzec: Mężczyźni nie zbyt utalentowani, skłonni do lenistwa, niestali w miłości, nie są zwolennikami małżeństwa, pesymiści. — Kobiety dobre gospodynie, gościnne, ale odznaczają się gadulstwem i kapryśne. Kwiecień:

Mężczyźni nadzwyczaj ambitni, zmienni, niezadawający się byle czem. — Kobiety kokietki, niestałe, niesamodzielne dopóty, dopóki nie staną na ślubnym kobiercu, poczem bywają najlepszemi żonami i matkami. Maj: Mężczyźni z silnym charakterem, milczący, rozkazujący, pedantyczni, uparci, niełatwo wybuchający namiętnością. — Kobiety przepadają za zabawą i dobremi obiadami, są przeważnie piękne i miłe. Czerwiec: Mężczyźni smakosze, niewierni, niezdecydowani. — Kobiety kapryśne, nieobraźliwe, ale stałe w miłości i dobre matki. Lipiec: Mężczyźni niedelikatni, zdolni do silnych uczuć, które raz uśpione, nigdy się już nie budzą. — Kobiety gwałtowne, namiętne, inteligentne. Sierpień: Mężczyźni szorstcy, ambitni, dumni, stali w uczuciach. Kobiety pełne temperamentu, bez żadnej władzy, ale wspaniałomyślne i sympatyczne. Wrzesień: Mężczyźni krytycy, ale względni, zawsze czynni, dobrzy ojcowie rodzin. — Kobiety dyskretne, serdeczne, mądre i pilne. Październik: Mężczyźni szlachetni, weseli, stali. — Kobiety dumne, kokietki, przepadają za towarzystwem. Listopad: Mężczyźni energiczni, samodzielni, niedowierzający i wybuchowi. — Kobiety z sądem bystrym, dumne, zazdrosne, zdolne do panowania, nieco melancholijne. Grudzień: Mężczyźni bardzo jowialni, wspaniałomyślni, tkliwego usposobienia, niestali. — Kobiety czynne, energiczne, lubią życie urozmaicone, ale są wiernemi żonami i mądremi matkami. Ludzie urodzeni po dniu 21 Maja posiadają charakter mieszany z odcieniem cech z następującego miesiąca.

Podatek kawalerski. Według prawa uchwalonego i ogłoszonego świeżo w Pensylwanii, każdy obywatel płci męskiej, starszy nad 40 lat, jeżeli chce pozostać nadal w stanie bezżennym, musi postarać się o dyspensę od małżeństwa i uiścić opłatę 500 franków. Fundusze tą drogą zebrane, przeznaczone są na budowę domów dla panien, liczących wyżej lat 40, które nie znalazły lub nie chciały znaleść partyj odpowiednich. Nadto każdy mieszkaniec Pensylwanii, biorący sobie za małżonkę osobę z innych okolic, ma uiszczać 500 franków na rzecz wymienionych przytułków dla starych panien pensylwańskich.

Nowe budowle miejskie w Krakowie. W nowo utworzonej komisyi inwestycyjnej odczytał p. Wdowiszewski, dyrektor budownictwa miejskiego, obszerny elaborat, obejmujący wszystkie ważniejsze postulaty dotyczące różnorodnych robót publicznych gminnych, nad którymi się już Magistrat i sekcye Rady zastanawiały.

Ogólne koszta robót obliczył dyrektor budownictwa miejskiego na jedenaście milionów koron. Z sumy tej przypada przeszło trzy miliony kor. na brukowanie nowych i przebrukowanie starych ulic i placów miejskich. Około milion koron przeznaczono na rozszerzenie sieci kanałowej na przedmieściach. Przeszło milion kor. na budowę nowych i przebudowę starych szkół ludowych. Przeszło siedemset tysięcy kor. nartegulacye i otwarcie ulic i placów. Sześćset tysięcy kor. na rozszerzenie i przebudowę rzeźni. Około sześćset tysięcy kor. na przebudowę Magistratu i budowę Muzeum przemysłowego. Czterysta tysięcy kor. na przebudowę starego teatru. Pięćset tysięcy kor. na wykupno młynówki Rudawy, przełożenie koryta Rudawy poza drogę, prowadzącą z Łobzowa na Zwierzyniec i osuszenie, oraz uregulowanie błoń miejskich, których część możnaby przeznaczyć na otwarcie nowej dzielnicy willowej. Resztująca suma w kwocie około dwóch milionów koron rozdziela się na kilkanaście drobniejszych budowli i wydatków, jakoto: zakupno kilka placów i realności dla gminy potrzebnych; przebudowę i rozszerzenie koszar straży ogniowej; budowę dwóch hal targowych na Małym Rynku i Placu Szczepańskim; budowę aresztów miejskich, dzierżawionych dotychczas za wysokim czynszem; budowę pawilonu dla Towarzystwa ratunkowego i hali licytacyjnej i t. d.

Komisya wybrała subkomitet, w skład którego weszli pp.: prezydent Friedlein, wiceprezydent prof. dr. Leo, radca miejski Beringer, dr. Domański, Epstein, dr. Horowitz, Kwiatkowski i prof. dr. Ponikło.

Sposób wykonania sztucznych dróg wodnych w Galicyi W Galicyi ma być wybudowanych około 450 kilometrów sztucznych dróg wodnych, takiego samego typu jak w całej Austryi, mianowicie dwutorowych, t. j. obliczonych tak, aby mogły mijać się na nich dwa statki, mające szerokości 4 metry, 60 metrów długości. Statkami takiemi można spławiać ladugę 600 ton — tyle ile zabiera średnio jeden pociąg ciężarowy. Zanurzają się na 1.60 metra w wodę. Musi więc być w kanałach utrzymywana w każdej porze roku taka ilość wody, ażeby w całej ich długości wynosiła jednostajną głębokość, co najmniej 4 metry, co wymaga budowy w rozmaitych punktach kosztownych rezerwoarów wody. Szluzy ujęte w potężne mury do 10 metrów wysokości z odpowiedniemi przyrządami mechanicznemi do zamykania i otwierania przy wypuszczaniu statków i do spiętrzania w nich wody mają być budowane według typu 68 m. długości i 6—8 m. szerokości. Przy przekraczaniu rzek większych, płynących w poprzek, mają być budowane arkadowe wiadukty odpowiedniej mocy, w których będzie płynęła woda tak, iż po nad temi rzekami będą przepływały statki w podobny sposób jak przejeżdża n. p. pociąg kolejowy przez most.

Jüdische Einwanderung nach Palästina. In der italienischen Kammer interpellirte am 4 d. M. der Abgeordnete Carlo Del-Bolzo den Minister des Auswärtigen über das bekannte Einwanderungsverbot fremder Juden in Palästina. Der Unterstaatssecräter, De Martinic erwiederte, dass die Pforte zweimal derartige Mittheilungen gemacht habe, worauf zuerst alle Mächte, das zweite Mal nur Italien, protestirten, da sie staatsrechtlich eine verschiedenartige Behandlung ihrer Unterthanen von Glaubenswegen keineswegs zulassen könnten. Sollte sich das Verbot wiederholen, dann wird die Regierung wieder ihre Pflicht thun. Der Abgeordnete Del Bolzo tadelte das Verhalten der Türkei als der Humanität und der Civilisation widersprechend und beide Redner erfreuten sich des vollen Beifalles der Kammer.

Versuche der Blutbeschuldigung ohne Aufhör. Gelegentlich der letzten christlichen Ostern haben

Griechen und theilweise Armenier, Versuche gemacht, den Juden eine Blutbeschuldigung anzuhängen. Man schreibt darüber: Der erste derartige Versuch wurde in einer Vorstadt von Konstantinopol gemacht. Ein jüd. Trödler namens Jakob Sasson wurde in das Haus eines Armeniers gerufen. Als er nach einiger Zeit wieder aus dem Hause trat, wurde er von zwei Armeniern angehalten, die ihn aufforderten, seinen Sack, den er beim Eintritt in das Haus, auf einen Augenblick unbeaufsichtigt am Fusse der Treppe hatte liegen lassen, zu öffnen. Wie gross war der Schreck des armen Juden, als sich in demselben die Leiche eines sieben Monaten alten christlichen Kindes fand. Ein grosser Lärm entstand, einige Griechen kamen hinzu, welche im Verein mit den Armeniern den armen jüdischen Trödler so lange misshandelten, bis die Polizei kam und alle Betheiligten zur Wache mitnahm. Jakob Sasson wurde schon nach zwei Tagen wieder in Freiheit gesetzt, während die Attentäter in der Haft behalten wurden.

Ein zweiter Versuch wurde in Adalia, Vilayet Conia, gemacht, wo ein verrufenes griechisches Weib direct dabei ertappt wurde, wie sie in ein jüdisches Haus ein todtes Kind einzuschmuggeln versuchte. Bei ihrer Vernehmung gestand das Frauenzimmer, von zwei Griechen zur Ausführung dieser That gedungen worden zu sein. Die Untersuchung ist eingeleitet. Am schlimmsten haben es zwei durchtriebene Griechen in Kairo angestellt, welche vorzüglich hischpanolisch sprachen und diese Kenntniss zu folgenden niederträchtigem Tric benutzten. Sie verkleideten sich nämlich als reisende Rabbiner und drangen unter dieser Maske in eine der Synagogen von Kairo. Glücklicherweise gehört zu einem Rabbiner etwas mehr als spanolisch sprechen, und so schöpfte der Synagogendiener Verdacht und liess uubemerkt die Polizei holen. Mann kann sich den Schrecken der beiden falschen Rabbiner denken, als sie plötzlich vier handfeste Polizeibeamten vor sich sahen, die sie in sehr entschiedenem Tone aufforderten, ihre Felleisen aufzumachen. In denselben fand sich je ein todtes Kind und je eine Flasche mit Blut. Auch hier sind die Behörden an der Arbeit, die weiteren Spuren der schurkischen Komplotts zu verfolgen.

Der Antisemitismus in Algier. In Algier geht es drunter und drüber. Herr Max Regis hat jetzt an seiner eigenen Person erfahren, wie gefährlich es ist, mit dem Feuer zu spielen, denn er ist beinahe selbst der Aufregung zum Opfer gefallen, die er innerhalb der Bevölkerung Algiers systematisch schürt. Er ist von einem Gegner durch Revolverschüsse verwundet worden. Mit der Schlägerei, in der dies geschah, und mit dem gerichtlichen Nachspiel, das sie haben wird ist es jedoch nicht abgethan, vielmehr ist es zu befürchten, dass nunmehr in Algier Strassenkämpfe Plünderungen, Judenverfolgungen u. s. w. in grösserem Umfange wieder zum Ausbruche kommen werden. Infolgedessen hat sich die französische Regierung zu einem energischen Einschreiten entschlossen. Der Generalgouverneur Jonnart hat eine Verfügung erlassen, durch welche die Leitung der Polizei der städtischen Verwaltung von Algier entzogen wird und der Präfect sowie die Militärbehörden mit der Aufrechterhaltung der öffentlichen Ordnung betraut wurden. Der Generalgouveneur hat ferner an die Präfecten ein Rundschreiben gerichtet, in welchem es hiesst, dass Ruhestörungen, Rassenkämpfe, auf die eingeborene Bevölkerung ansteckend wirken.

Bad Swoszowice. Wir erlauben uns hiermit die Aufmerksamkeit unserer geehrten Leser auf das Inserat des Bades Swoszowice, welches sich auf der achten Seite unseres Blattes befindet. Aus demselben ist zu entnehmen, dass dieses 5 Kilometer von Krakau entfernt liegende Schwefelbad in jeder Hinsicht mit den grössten derartigen Bädern die Concurenz aufnehmen kann. Wozu weite, beschwerliche Reisen nach Pystion oder Trenczyn, Teplitz unternehmen, wenn wir hier in der nächsten Nähe im Lande, wo wir leben, ein solches Bad mit allen sommerlichen Bequemlichkeiten haben. Möge die galiz. Bevölkerung zur Einsicht gelangen und das Eigene gegenüber dem Fremdländischen vorziehen.

Niemand versäume es, sich meinen neuen Preiscourant mit Vogelbuch für 1901 kommen zu lassen, ca. 40 Seiten stark, mit beiläufig 60 Illustrationen und vollständige Belehrung über Zucht, Pflege und Gesangskunde der **Harzer Kanarien.** Gegen Einsendung von 25 Hellern in Briefmarken erfolgt franko Zusendung. — Da jetzt die Zeit zur Zucht von Kanarien beginnt und selbe sehr leicht ist, viel Vergnügen und Zeitvertreib bereitet und sogar, wenn mit Geschick und Glück betrieben, eine ganz ansehnliche Nebenerwerbsquelle bilden kann, überhaupt in jeder Beziehung sehr interessant ist, so erlaube ich mir den geehrten Liebhaberinnen u. Liebhabern unserer mit Recht so sehr beliebten Gelbröcke meine Vögel in gefällige Erinnerung zu bringen und offerire gute Gesangs- und Zuchtmännchen fl. 5.—, 6.—; II. Classe: fl. 4 —; prima Hahne à fl. 8.—, 10.—, 12.—; gute, gesunde, kräftige, **wirklich zuchtfähige Weibchen,** Stamm-Trute, fl. 1.20, 1.50; II. Classe fl. 1.—. Versandt unter Garantie lebender Ankunft und Werth per Nachnahme oder Voreinsendung des Betrages. — 8 Tage Probezeit. Umtausch gestattet. **Carl Schwertner,** Kanarienzüchter, **Aussig** (Deutschböhm).

Wszech nauk lekarskich

Dr. LEON BROSS

specyalista chorób dziecięcych

osiadł w Krakowie, po odbyciu praktyki w szpitalu św. Ludwika w Krakowie i w klinikach chorób dzieci prof. Bagińskiego w Berlinie i rad. dw. prof. Widerhofera w Wiedniu.

Ord. od 2—4 popoł. **Grodzka L. 29.**

KEFIR

napój dyetyczno-leczniczy

odznaczony dużym srebrnym medalem na ostatniej Wystawie przyrodniczo lekarskiej w Krakowie, polecony przez Krakowskie Towarzystwo lekarskie

jest do nabycia

w Zkłdzie kefirowym, przy ul. Brckiej L. 17

we flaszkach po 12 i 24 cnt, lub w szklankach po 5 i 7 cnt.

W abonamencie ceny znizone.

Kefir używany jest jako znakomity środek leczniczy w chorobach płuc, żołądka, kiszek, i nerw, oraz dla zdrowych jako napój orzeźwiający.

Największy skład

oryginalnych maszyn do szycia i haftu

niedoścignionej trwałości i najnowszej konstrukcyi, jako to: **czółenkowe, pierścieniowe i Vibrating Shuttle, szyjące naprzód i wtył.**

Nauka haftu bezpłatnie. Gwarancya 5-letnia.

Fabryczny skład oryginalnych maszyn do szycia

MICHAŁ KAMHOLZ

Cieszyn, Saska Kępa 29. **Kraków, Floryańska 34.**

Gotówką 10% taniej.

Apteka E. Hellera

Kraków, Grodzka 22

i główny skład materyałów aptecznych, wód mineralnych i t. d. poleca i wysyła odwrotną pocztą nie licząc opakowania: **Pastylki dentolinowe** z marką ochronną **antyseptyczne** jako woda do ust, sławne w świecie. Cena 1 Kor.—**Dentolin,** takiż proszek do zębów. Cena 1 Kor. — **Pasta dentolinowa** bez mydła. Cena 60 hal. — **Essencya łopianowa** na porost włosów. — Cena 1 Kor.

Zmiana lokalu.

Niniejszem zawiadamiam Sz. P. T. Publiczność, że z dniem 1. kwietnia przeniosłam mój

SKŁAD OBRAZÓW i RAM

na ul. Pijarską L. 19, przy bramie Floryańskiej,

gdzie taniej sprzedaję ramy i obrazy i wykonuję reperacye jak w poprzednim lokalu.

Z poważaniem

EWA LEICHT.

SZKÓŁKA FROEBLOWSKA.

Niniejszem zawiadamiam, iż moja koncesyonowana szkółka Froeblowska znajduje się przy **ul. Dietla Nr. 49.**

Ciesząc się dotychczasowem uznaniem Szanownych Rodziców, proszę o łaskawe zaszczycanie mnie nadal swoimi względami

Z szacunkiem **ANNA WECHSLER**
właśc. szkółki Froeblowskiej.

Compagnon gesucht.

Zu einem bereits seit Jahren bestehenden nachweislich gewinnbringenden Geschäfte, wird ein Compagnon mit dem Capitale von 2000 Kronen gesucht. Bei Bethätigung kann eine junge Familie sich dabei eine bürgerliche Existenz begründen.

Ausk. Red. d. Blattes.

SWOSZOWICE pod Krakowem.

Cały rok otwarty.

Zakład kąpielowy wód siarczanych i Sanatoryum

wśród parku stuletniego i lasu szpilkowego, 5 kilometrów od Krakowa, stacya kolei, poczta, telegraf w miejscu, 18 razy dziennie połączony z Krakowen koleją i omnibusem. Znane w Polsce od XV. wieku Swoszowickie wody siarczane, przewyzszaja swą siłą i skutecznością inne tego rodzaju wody krajowe i zagraniczne, łeczą przewłekły gosciec stawowy i mięsniowy, jakotez dne (podagre), choroby serca na podstawie reumatycznej nerwobóle, szczególnie ischas, porażenia tak centralne jak obwodowe, kile w wszystkich jej postaciach, choroby **skórne** połączone z przerostem i zgrubieniem warstw skóry, przewłekle zatrucie rtecia i ołowiem, obrazenia kości i rózne choroby nerw.— W nowo urządzonym **SANATORIUM** z centralnie ogrzewanemi łazienkami, mieszkaniami, korytarzami i ogrodem zimowym, ogrzana jest woda siarczana w najnowszy sposób, (ulepszona metodą Czarnieckiego), uzywaną w pierwszorzędnych zakładach zagranicznych, wskutek czego **nie utraca nic** z swych składników i dlatego kąpiele siarczane Swoszowickie są pierwszorzedne, szczególnie w połączeniu z kąpielami i tuszami elektrycznemi. W lezalniach galwanizacya, paradyzacya, elektromasaz i wszelkie procedury elektroterapeutyczne i hydroterapeutyczne, wykonane przez lekarza zakładowego. — Zakład kąpielowy letni również w czasie zimnej pory centralnie ogrzany, otwarty od 1 maja do 1 października. Mieszkania odnowione, w kwietniu, maja, wrześniu i pazdzierniku o trzecią część tańsze. — Muzyka zakładowa. — Pensyonat i restauracya w miejscu. Ceny umiarkowane.

Bliższych szczegółów udziela ZARZĄD.

Conces. Steinmetzmeister

A. HORNER

Krakau, Methgasse Nr. 25,

übernimmt alle Arten Bauarbeiten, die Ausfertigung u. Aufstellung von Grabsteinen zu den billigsten Preisen.

Auch effectuirt derselbe bestellte Grabsteine in jede Provinzstadt und lässt diese durch von hier aus geschickte Gehilfen auf den Friedhöfen aufstellen.

Ein Jeder der kaufen will guten Thee
Geht solchen immer holen von **Gottlieb E.**
Ob nahe man wohnt oder gar fern
Thee kauft man stets beim Gottlieb gern!
Trotzdem, ich's meine Kunden wissen lasse:
Längst, bin ich raus aus der Floriansgasse,
In die **Jasna Nr. 8**, bin ich zur Stund
Einem Jeden thue ich davon wissen und kund!
Bin treu dem Prinzipe nur Thee zu verkaufen
Und keiner meiner Kunden mir wird fortlaufen.

Nr.	5	4	3	2	1
Kronen	3.—	4.—	6.—	8.—	10.—

pr. 1 russ. Pfund.

Bibułka odznaczona najwyższą nagrodą na wystawie światowej w Paryżu 1900 r., oraz na wystawie przyrodniczo-lekarskiej w Krakowie 1900 r.

ZAKŁAD PRZEMYSŁOWY WYROBÓW PAPIEROWYCH

oraz

tutek cygaretowych „NORIS“

Władysława Bełdowskiego

magistra farmacyi i chemika w Krakowie.

poleca znane ze swej dobroci

tutki cygaretowe białe Noris z watą i Maïs w kilku gatunkach.

Ein guter Rathgeber

ist ihren **hunderttausenden** Lesern die

Oesterreichische Volks-Zeitung.

Dieses alte, hochgeachtete, **wahrhaft volksfreundliche** Wiener Blatt bringt: **zahlreiche Neuigkeiten aus allen Weltgegenden, täglich 2 spannende Romane. ausgezeichnete Leitartikel, unterhaltende u. belehrende Feuilletons, Waaren-, Markt- u. Börsenberichte, die Ziehungslisten aller Loose** u. ferner in der **Familien-Beilage** Artikel über Gesundheitspflege, Erziehung, Natur-, Länder- u. Völkerkunde, Land- u. Forstwirthschaft, Gartenbau, Frauen- u. Kinder-Zeitung, Küchen- u. Haus-Recepte, Gedichte, Novellen, Scherze, **Preisräthsel** mit schönen, sehr werthvollen **Gratis-Prämien**, Humoresken.

Im „Rathgeber“ werden alle Anfragen betreffs **Gesundheitspflege, Steuer-, Rechts-, Gewerbe-, Militär-Angelegenheiten etc. gratis** beantwortet.

Alle neuen Abonnenten erhalten die laufenden, hochinteressanten Romane **gratis** nachgeliefert.

Die **ermässigten Abonnements-Preise** betragen:

1. Für **tägliche** portofreie Zusendung in Oesterr.-Ung. u. Bosnien **monatlich K 2.70, vierteljährig K 7.90.**

2. Für **zweimal wöchentliche** Zusendung der **Samstags- u. Donnerstags-Ausgaben** (mit Roman- u. Familien-Beilagen [in Buchform], ausführlicher Wochenschau etc.)
vierteljährig K 2.64, halbjährig K 5.20.

3. Für **einmal wöchentliche** portofreie Zusendung der reichhaltigen **Samstags-Ausgabe** (mit Roman- u. Familien-Beilagen [in Buchform], ausführlicher Wochenschau etc.)
vierteljährig K 1.70, halbjährig K 3.30.

Abonnements auf die tägliche Ausgabe können jederzeit beginnen, auf die Wochen-Ausgaben nur vom Anfang eines (beliebigen) Monats an.

——— Probenummern gratis. ———

Die Expedition der „Oesterr. Volks-Zeitung“,
Wien I., Schulerstrasse Nr. 16.

Ich Anna Csillag mit meinem 185 Centimeter langen Riesen-Loreley-Haar habe solches in Folge 14 monatlich. Gebrauches meiner selbsterfundenen Pomade erhalten. Dieselbe ist von den berühmtesten Autoritäten als das einzige Mittel gegen Ausfallen der Haare, zur Förderung des Wachsthums derselben, zur Stärkung des Haarbodens anerkannt worden, sie befördert bei Herren einen vollen, kräftigen Bartwuchs, sie verleiht schon nach kurzem Gebrauche sowie dem Kopf, als auch dem Barthaare natürlichen Glanz und Fülle und bewahrt dieselben vor frühzeitigem Ergrauen bis in das höchste Alter.

Preis eines Tiegels fl. 1, 2, 3 u. fl. 5. Postversandt täglich bei Voreinsendung des Betrages oder mittelst Postnachnahme der ganzen Welt aus der Niederlage, wohin alle Aufträge zu richten sind.

Anna Csillag

Wien, I., Seilergasse 5.

Concessionirter Wasserleitung-Installateur

DANIEL BALDINGER

Krakau, Methgasse 19

übernimmt alle Art Wasserleitungs-Einführungen, die Einrichtung von Closets, Pissoirs, Küchenausgüsse, wie gesammte häuslicher Badeanstalten.

Derselbe unterhält einen reichhaltigen Vorrath in allen Wasserleitungs-Bestandtheilen, die von Fabriken erster Classe herrühren.

Als Concessioninhaber für die Durchführung von Wasserleitungs-Installationen u. langjähriger stabiler Klempfnermeister bietet er die Sicherheit für die Dauerhaftigkeit seiner ausgeführten Arbeiten und steht hier immer zur Verfügung bei Vorkommen einer Schadhaftigkeit der ausgeführten Arbeiten

Preise u. Zahlungsbedingungen sind überaus zugänglich.

Odpowiedzialny redaktor: Ch. N. Reichenberg. W drukarni S. L. Deutschera w Podgórzu.